

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Міськова Наталія

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Сучасні тенденції розвитку початкової освіти потребують удосконалення та розвитку професійних умінь, гармонізації емоційних і логічних компонентів діяльності майбутніх учителів початкових класів, реалізації їх творчого потенціалу. Підвищення якості математичної освіти є однією з актуальних проблем сьогодення не тільки в Україні, а й за кордоном. Одним з ефективних шляхів вирішення цього питання є підготовка вчителів початкових класів до застосування інтерактивних технологій на уроках математики. За правильної організації цього підходу процес навчання стане цікавим, неповторним та комунікативним.

Сучасні науковці приділяють велику увагу інноваційній підготовці вчителя початкових класів. Так І. Богданова акцентує увагу на професійно-педагогічну підготовку майбутніх учителів на основі застосування інноваційних технологій. Н. Коломієць розглядає дидактичні засади застосування інтерактивних методів навчання молодших школярів. Л. Дутко, О. Комар, Г. Перегонова, В. Романюк, В. Харевиц, І. Шевчук досліджують підготовку майбутнього вчителя початкових класів до використання інтерактивних педагогічних технологій на уроках математики в початкових класах.

Сучасна система освіти вимагає запровадження та використання нових і досконалих методів, засобів, технологій навчання. Уроки мають бути правильно організованими, пізнавальними, цікавими, включати активну взаємодію учнів під час навчальної діяльності. Головне завдання математики в початкових класах полягає у розвитку пізнавальних здібностей, логічного й алгоритмічного мислення, навичок розумової праці, уміння спостерігати й порівнювати, виділяти риси схожості та відмінності у порівнюваних об'єктах, виконувати операції аналізу, синтезу, узагальнення, абстрагування, конкретизації [1].

Інтерактивне навчання – це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну досконалість. За такої організації навчального процесу неможлива відмова від участі в колективному процесі пізнання, оскільки

кожен учень має конкретне завдання, за виконання якого він несе особисту відповідальність.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної, позитивної взаємодії всіх учнів. Відбувається колективне, групове, індивідуальне навчання, навчання у співпраці. Вчитель і учні є рівноправними суб'єктами навчання. В результаті організації навчальної діяльності за таких умов в класі створюється атмосфера взаємодії, співробітництва, що дає змогу вчителю стати справжнім лідером дитячого колективу.

Інтерактивні технології можна використовувати майже на всіх структурних етапах уроку математики, як під час перевірки домашнього завдання, так і під час узагальнення та систематизації знань.

Інтерактивні вправи на уроках математики зорієнтовані на:

– розвиток належності мислення школярів, певної самостійності думок: спонукають учнів до висловлення своєї думки, стимулюють вироблення творчого ставлення до будь-яких висновків, правил тощо. Деякі з інтерактивних вправ (наприклад, «Робота в парах», «Робота в групах», «Карусель», «Пошук інформації» та інші) спрямовані на самостійне осмислення матеріалу, допомагають замислитися («Чи справді це так?»), дослідити факти, проаналізувати алгоритм розв'язків, розуміти їхню суть, перевірити і себе і свого товариша, знайти помилку;

– розвиток опору до навіювання думок, зразків поведінки, вимог інших: спонукають учнів до відстоювання власної думки, створюють ситуацію дискусії, зіткнення думок. Застування вправ «Аналіз ситуації», «Вирішення проблем», вчать дітей протистояти тиску більшості, відстоювати свою думку. Виявити помилку у судженнях, відповідях, вказати за неї і довести це спонукає завдання, де вчитель допускає помилки. Коли в завданнях наявна певна проблемна ситуація, де розв'язання їх в умовах інтерактивних технологій активно стимулює діяльність мислення, спрямовану на подолання протиріччя, непорозумінь. Через зіткнення поглядів учні осягають суть, причини дій, вчинків;

– вироблення критичного ставлення до себе, уміння бачити свої помилки та адекватно ставитися до них; сприяють розвитку таких умінь, як бачити позитивне і негативне не тільки в діях товаришів, а й у власних; порівнювати себе з іншими й ретельно себе оцінювати. Ці вправи сприяють самопізнанню особистості і на цій основі взаєморозумінню вчителів і учнів та розумінню школярами вимог і критичних зауважень учителя. А розуміння власних дій є необхідним для формування дисциплінованої поведінки. Завдяки правильному, адекватному усвідомленню не лише позитивного, а й негативного у власній поведінці, діях, навчання виникає критичне ставлення до себе, що дуже потрібне насамперед для сприймання вимог інших;

– розвиток пошукової спрямованості мислення, прагненню до знаходження кращих варіантів вирішення навчальних завдань:

передбачають вправи, які ставлять дітей у реальну ситуацію пошуку. Інколи вони пропонують нестандартні виходи із ситуацій, які ми, дорослі, часто відкидаємо як нереальні, неможливі. Такий категорійний підхід до ідей дитини гальмує в неї бажання ділитися власними ідеями, підриває віру у свої можливості. У процесі інтерактивних вправ «Мозковий штурм», «Коло ідей», «Вирішення проблем», «Незакінчені речення» приймаються всі думки дітей як реальні, так і вигадані. Вправа «Пошук інформації» вчить школярів самостійно працювати з додатковою літературою, дає можливість віднайти факт, який може заперечувати те, що раніше приймалося як незаперечне. Отже, це дає можливість для розвитку розумового скепсису щодо існуючих правил, висновків, думок;

– інтерактивні вправи спрямовані і на розвиток уміння знаходити спільні рішення з однокласниками; на підвищення інтересу школярів до вивченого матеріалу [2].

Пропонуємо такий варіант впровадження інтерактивних технологій в процес навчання на уроках математики у першому класі «Знайди когось», «Мікрофон», «Чарівна паличка», «Чарівна подушка», «Чотири кути», «Робота в парах», «Мозковий штурм», «Незакінчені речення». А в другому класі доповнити їх такими технологіями «Карусель», «Займи позицію», «Робота в малих групах», «Навчаючи – учусь», «Два-чотири – всі разом», «Коло ідей». В третьому та четвертому класах поступово долучити такі технології «Графіті», «Мозаїка», «Акваріум», «Діалог», «Синтез думок», «Пошук інформації», «Броунівський рух», «Проект», «Шкала думок», «Прес», «Дерево рішень».

Отже, під час інтерактивного навчання у дітей розвиваються такі особисті якості, як відповідальність, комунікативність, допитливість, цілеспрямованість, ініціативність та наполегливість. Використання інтерактивних технологій на уроках математики в початкових класах викликає у дітей цікавість до вирішення поставлених математичних завдань. Процес навчання не є передбачуваним та монотонним, а навпаки загадковим і емоційним. Важливо зацікавити учнів навчальним процесом і використовувати різні методи та прийоми роботи, адже більшість математичних знань, засвоєних учнем у початковій школі, стають фундаментом для їх подальшого навчання математики у старших класах та загальному розвитку в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. - метод. Посіб.- К.: А.С.К., 2015. 192 с.
2. Руденко Н. М. Інтерактивне навчання на уроках математики в початковій школі . Початкова школа.2015.№12. С. 45-48.